

C28 – SLAN4

VLAAMS PARLEMENT

Zitting 2007-2008

16 oktober 2007

HANDELINGEN

COMMISSIEVERGADERING

SUBCOMMISSIE VOOR LANDBOUW, VISSERIJ EN PLATTELANDSBELEID

INHOUD

- Vraag om uitleg van mevrouw Tinne Rombouts tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering en Vlaams minister van Institutionele Hervormingen, Havens, Landbouw, Zeevisserij en Plattelandsbeleid, en tot de heer Dirk Van Mechelen, viceminister-president van de Vlaamse Regering en Vlaams minister van Financiën en Begroting en Ruimtelijke Ordening, over het toetsingskader voor de vestiging of uitbreiding van glastuinbouwbedrijven 1
- Vraag om uitleg van de heer Stefaan Sintobin tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering en Vlaams minister van Institutionele Hervormingen, Havens, Landbouw, Zeevisserij en Plattelandsbeleid, over een mogelijke samenwerking of fusie tussen de vismijnen 3

Waarnemend voorzitter: de heer Mark Demesmaeker

Vraag om uitleg van mevrouw Tinne Rombouts tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering en Vlaams minister van Institutionele Hervormingen, Havens, Landbouw, Zeevisserij en Plattelandsbeleid, en tot de heer Dirk Van Mechelen, vice-minister-president van de Vlaamse Regering en Vlaams minister van Financiën en Begroting en Ruimtelijke Ordening, over het toetsingskader voor de vestiging of uitbreiding van glastuinbouwbedrijven

De voorzitter: Mevrouw Rombouts heeft het woord.

Mevrouw Tinne Rombouts: Mijnheer de voorzitter, ik heb deze vraag gericht zowel aan de minister bevoegd voor Landbouw als aan de minister van Ruimtelijke Ordening, de heer Van Mechelen, omdat dit voor beiden van belang is.

Op 25 september 2007 installeerde de Vlaamse minister van Land- en Tuinbouw, de heer Peeters, de klankbordgroep glastuinbouw. Daarnaast maakte hij bekend met minstens drie proefprojecten bedrijvenzones voor glastuinbouw af te bakenen en te ontwikkelen. De vraag naar bijkomende ruimte en vestigingsmogelijkheden voor de glastuinbouwsector is reëel. Niet alleen is een vernieuwing van de glasopstand noodzakelijk om rendabel te blijven, heel wat bedrijven willen uitbreiden om concurrentieel te blijven. Voor de uitbreiding van bedrijven werd dan ook door de minister van Ruimtelijke Ordening het toetsingskader voor glastuinbouw opgesteld. Aan de hand van dit toetsingskader wordt voor individuele bedrijven nagegaan op welke wijze en/of waar er kansen zijn tot uitbreiding of vestiging.

Mijnheer de minister-president, u pleit voor de ontwikkeling van duurzame glastuinbouwzones waar verschillende bedrijven geclusterd zullen worden. Vanzelfsprekend zal voor de afbakening van deze glastuinbouwzones ook het toetsingskader worden gebruikt. Op het terrein bestaat hierdoor de terechte vrees dat uitbreiding of vestiging buiten glastuinbouwzones bemoeilijkt zal worden. Verschillende ambtenaren hebben ook al laten uitschijnen dat ze ervan uitgaan dat wanneer grote zones afgebakend worden met het toetsingskader, alle bedrijven die buiten deze zone vallen niet langer in aanmerking zullen komen voor uitbreiding of dat vestiging buiten die zone zal worden bemoeilijkt. Dit kan en mag niet de bedoeling zijn. Daarom krijg ik graag van de ministers meer uitleg over de verdere toepassing van het toetsingskader buiten bedrijven- of macrozones.

Daarnaast lopen in verschillende provincies in samenwerking met verschillende gemeenten gelijksoortige

procedures om op zoek te gaan naar tuinbouwzones. Past het initiatief van de minister in deze context of staat dit los van elkaar? In welke mate is er sprake van coördinatie of samenloop van de processen?

De voorzitter: De heer Sintobin heeft het woord.

De heer Stefaan Sintobin: Mijnheer de voorzitter, ik deel de bekommernissen en verzuchtingen van mevrouw Rombouts. Ook buiten de clusterzones zou uitbreiding mogelijk moeten zijn. Ik meen uit het debat dat we vorige week hebben gevoerd over de financiële situatie van glastuinbouwbedrijven en over de ruimtelijke problematiek, begrepen te hebben dat de minister-president heeft toegezegd dat uitbreiding buiten de grote zones mogelijk moet zijn. (*Hand. VI. Parl. 2007-08, nr. C6*) De heer De Meyer heeft in de commissie voor Ruimtelijke Ordening enkele maanden geleden een vraag gesteld. (*Hand. VI. Parl. 2006-07, nr. C88*) Minister Van Mechelen heeft toen ook erkend dat er nog uitbreidingsmogelijkheden moeten zijn. Mijnheer de minister-president, ik veronderstel dat u dit vandaag zult bevestigen.

De voorzitter: Minister-president Peeters heeft het woord.

Minister-president Kris Peeters: Mijnheer de voorzitter, mevrouw Rombouts, ik heb dit antwoord voorgesteld aan minister Van Mechelen, en hij heeft er zijn uitdrukkelijk akkoord aan gegeven.

De glastuinbouwsector is een zeer dynamische en belangrijke economische sector. De primaire productiewaarde onder glas wordt geraamd op 650 miljoen euro, wat 15 percent van de totale productiewaarde in de land- en tuinbouwsector uitmaakt. De sector is kapitaal- en arbeidsintensief en genereert op die manier een belangrijke vorm van werkgelegenheid en dat in de gehele agrovoedingskolom. Dat is het positieve. Er zijn heel wat mogelijkheden en ze leveren kwaliteitsvolle producten die wereldwijd worden erkend als 'high standard'. Natuurlijk zijn er ook een aantal uitdagingen waar de sector mee kampt. De twee belangrijkste zijn de energieproblematiek en de ruimteproblematiek. Er is ruimte nodig om serres te bouwen en te exploiteren.

We hebben al het initiatief genomen om een klankbordgroep bijeen te roepen. Die groep heeft vergaderd op 25 september 2007. Daarbij schoof een aantal vertegenwoordigers van de glastuinbouwsector een aantal uitdagingen en problemen naar voren. Ook de problematiek van de uitbreidings- en vestigingsmogelijk-

heden kwam uitdrukkelijk aan bod. Tijdens deze regeerperiode is al heel wat werk verricht voor de ontwikkeling van een ruimtelijk beleid voor de glastuinbouw. We zetten dat werk onverkort voort. Het gaat hier over een meersporenbeleid. De ontwikkeling van glastuinbouwzones is er daar één van.

Mevrouw Rombouts, u verwijst naar het toetsingskader voor de glastuinbouw dat de minister van Ruimtelijke Ordening heeft ontworpen. Dat toetsingskader wordt gebruikt als beoordelingskader voor individuele aanvragen voor een stedenbouwkundige vergunning in agrarisch gebied. Aan de hand van dit kader worden de kansen nagegaan voor een individuele vestiging of uitbreiding. Het is belangrijk dat dit toetsingskader blijvend en voldoende soepel kan worden toegepast, om aan de bestaande vraag naar uitbreidingen en/of nieuwe vestigingen te kunnen voldoen. Deze uitdrukkelijke bevestiging is ongetwijfeld van groot belang in zones waar de glastuinbouw al van oudsher is gevestigd.

Een ander spoor is de ontwikkeling van bedrijvzones voor glastuinbouw, in Beveren en in Oudenburg. Ik wil daar duurzame glastuinbouwzones realiseren. Deze optie is aanvullend bij het beleid dat nu al wordt gevoerd. Het vestigingsbeleid voor glastuinbouw is een meersporenbeleid, waarbij de verschillende sporen elkaar kunnen aanvullen. De ontwikkeling van bedrijvzones voor glastuinbouw is echter niet voor iedereen weggelegd. Ik ben me daar ten volle van bewust. Ik heb dat als voorzitter van de vergadering van de klankbordgroep uitdrukkelijk naar voren geschoven. Ik ben er wel van overtuigd dat de nodige initiatieven moeten worden genomen, zeker wanneer we de vergelijking maken met Nederland, dat al een stuk verder is gevorderd met deze aanpak.

De klankbordgroep heeft zijn volle steun verleend aan deze optie. De groep is enthousiast bezocht binnenkort een glastuinbouwzone in Nederland. Misschien is dat ook eens interessant voor de parlementsleden. Clustering biedt voordelen op allerhande vlakken: water, energie enzovoort.

In sommige provincies worden initiatieven genomen om de opportuniteit van zones voor glastuinbouw na te gaan. Ik juich dat toe. In de provincie Antwerpen wordt samengewerkt met de intercommunale, wat een positieve zaak is.

De initiatieven die ik heb genomen, zijn er vooral op gericht de ontwikkeling van enkele zones in Vlaanderen aan te moedigen bij de verschillende beleidsniveaus en betrokken instanties, en deze, waar nodig, te faciliteren. Het is de bedoeling al deze initiatieven te stroomlijnen. Ik zal dat van nabij volgen, maar dat de provincies initiatieven nemen, juich ik toe. Tot slot is er de brochure 'Vestigingskansen voor glastuinbouw, clustering als duurzame ontwikkeling'. Ik zal die laten bezorgen aan de geïnteresseerde leden.

Dit is een van de sporen. Dit pas in het meersporenbeleid. Het toetsingskader blijft van toepassing op uitbreiding en nieuwe vestigingen. Het één sluit het andere niet uit.

De voorzitter: Mevrouw Rombouts heeft het woord.

Mevrouw Tinne Rombouts: Mijnheer de minister-president, ik dank u voor uw antwoord. Ik had inderdaad een antwoord in die lijn verwacht, al baart de houding van de administratie mij wat zorgen. Ik heb nu van beide ministers de duidelijke bevestiging dat het toetsingskader ook in andere gebieden toepasbaar blijft.

De voorzitter: De heer Loones heeft het woord.

De heer Jan Loones: Mijnheer de minister-president, hoe staat het met de gemeentelijke structuurplannen? West-Vlaanderen is een landbouwgebied en dat willen we zo houden. In Koksijde en ruime omgeving willen we dat het gebied ten noorden van de A18, de autosnelweg die het kustgebied afbakt, als open ruimte wordt bewaard. We willen het aantal bouwsels en serres beperken. Kan een gemeente los van het toetsingskader handelen?

Mijnheer de minister-president, u bent niet de minister van Ruimtelijke Ordening maar wel de baas over heel Vlaanderen. *(Opmerkingen van minister-president Kris Peeters)*

Kunt u zich vinden in een visie waarbij prioriteiten worden geschapen, meer bepaald dit gebied als recreatiegebied dat boven de belangen gaat van de individuele glastuinbouwer? Dit is uiteraard ook een zeer rijk economisch gebied.

De voorzitter: Minister-president Peeters heeft het woord.

Minister-president Kris Peeters: Mijnheer Loones, ik vind dit een zeer interessante vraag. Als minister-president weet ik echter dat men de nodige tijd moet nemen om interessante vragen goed te analyseren. Ik zal er dan ook nu niet op antwoorden. Ik stel voor dat u dit omzet in een schriftelijke vraag waar ik graag op zal antwoorden. Het is niet wijs om nu een antwoord uit mijn mouw te schudden en mijn visie te vertolken zonder daarover met de minister van Ruimtelijke Ordening van gedachten te wisselen.

De heer Jan Loones: Mijnheer de minister-president, ik voel uw bezorgdheid als minister van Landbouw, maar ik merk in uw ogen sympathie voor deze benadering.

Minister-president Kris Peeters: Dat zegt u.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Stefaan Sintobin tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering en Vlaams minister van Institutionele Hervormingen, Havens, Landbouw, Zeevisserij en Plattelandsbeleid, over een mogelijke samenwerking of fusie tussen de vismijnen

De voorzitter: De heer Sintobin heeft het woord.

De heer Stefaan Sintobin: Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister-president, ik probeer in deze commissie op geregelde tijdstippen het beleidsdomein Visserij aan bod te laten komen, ondanks het feit dat sommigen de Vlaamse visserij al grotendeels hebben opgegeven. Toch geloof ik nog steeds in een toekomst voor onze visserij. Mijn vragen gaan meestal over quota, vloothernieuwingen, het toepassen van nieuwe vistechnieken enzovoort. Deze keer wil ik het echter hebben over de vismijnen aan onze kust. Ik meen begrepen te hebben dat de heer Loones daarvoor naar deze commissie is gekomen.

Bij de opening van het werkjaar in de provincie hield de West-Vlaamse gouverneur een pleidooi voor samenwerking tussen de visveilingen aan onze kust. De gouverneur is de eerste niet die dergelijk pleidooi houdt. Ook de voorzitter van de Vlaamse Visserijvereniging pleit voor samenwerking en zelfs de vissers zien een samenwerking of mogelijke fusie zitten.

Vlaanderen beschikt over drie vismijnen. Die van Zeebrugge is volledig geprivatiseerd, die van Oostende is een verzelfstandigd stadsbedrijf en die van Nieuwpoort heeft een louter toeristische functie. Dat laatste zal de heer Loones straks bestrijden. Er zijn heel wat twisten tussen de visveilingen, en dan voornamelijk tussen die van Oostende en Zeebrugge. Het ligt momenteel dan ook heel moeilijk om gesprekken tussen de vismijnen op te starten. Nochtans zou een samenwerking of mogelijke fusie betekenen dat er nog een toekomst is voor de vismijnen, en dat zeker gezien de concurrentie. Niet alleen aan de Vlaamse kust maar ook van andere landen zoals Nederland en Frankrijk.

Ik heb op 27 maart 2007 al een vraag gesteld aan de vorige minister van Landbouw, de heer Leterme, omtrent zijn visie op dit dossier en mogelijke initiatieven die hij kon nemen. (*Hand. VI. Parl. 2006-07, nr. C152*). Ik ben me ervan bewust dat u niet rechtstreeks kunt ingrijpen. Er is in de eerste plaats de weerstand bij de visveilingen zelf en dan voornamelijk bij die van Oostende. Daarnaast zijn er natuurlijk ook de aparte juridische structuren van de vismijnen.

Desalniettemin liet de voormalige minister-president uitschijnen dat hij ook voor een zo groot mogelijke samenwerking te vinden is. Hij verwees daarvoor naar de groenteveilingen waar het aanbod werd gebundeld en

waar op het vlak van kwaliteitsbewaking, labeling enzovoort goed wordt samengewerkt. Voor hem was het duidelijk dat samenwerking absoluut noodzakelijk is. Tot slot verklaarde hij dat werd onderzocht of er naar aanleiding van de opmaak van het Nationaal Strategisch Plan ter Uitvoering van het Europees Visserijfonds geen financiële stimuli konden worden opgenomen om de versterkte samenwerking en – wie weet – op termijn fusie te realiseren.

Mijnheer de minister-president, wat is uw visie met betrekking tot een samenwerking tussen of een fusie van de vismijnen? Wat met het strategisch plan en de mogelijkheid om financiële stimuli ter bevordering van een versterkte samenwerking op te nemen? Bent u bereid om verzoeningsgesprekken tussen de diverse actoren op te starten? Ik weet dat u niet rechtstreeks kunt ingrijpen in dergelijke gesprekken, maar ik meen me te herinneren dat u in de diepvriesgroentesector actief hebt meegewerkt aan de oprichting van telersverenigingen. Kunt u hetzelfde doen in dit dossier?

De voorzitter: De heer Loones heeft het woord.

De heer Jan Loones: Mijnheer de voorzitter, ik kom uit sympathie voor de Vlaamse visserijsector naar deze commissie. Uiteraard blijf ik erin geloven. Daarnaast ben ik uiteraard benieuwd naar uw antwoord, mijnheer de minister-president. Daarenboven sprong me bij de lectuur van deze vraag een zeer schokkend feit in het oog. Er staat dat de vismijn van Nieuwpoort een louter toeristische functie heeft. Wacht maar tot het ogenblik dat we voor het eerst mosselen uit onze aquacultuur zullen veilen! Aan de kust is alles toeristisch en we gebruiken ook alles toeristisch. We zouden slechte beheerders zijn als we dat niet deden. De totaal vernieuwde vismijn in Nieuwpoort is een toeristische attractie. Dat zou er nog maar aan mankeren! De mijn heeft echter ook een economische functie met de verse aanvoer van vooral garnalen en kleinvis. Ik wil de stelling van de heer Sintobin dan ook betwisten.

Mijnheer de minister-president, samenwerking is een erg heikel thema. Als u behoedzaam bent geweest in uw antwoord over de glastuinbedrijven, dan zou ik dat hier ook zeker zijn, maar uiteraard moet ik u dat niet zeggen. U bent bevoegd over alles wat in Vlaanderen gebeurt, maar hier gaat het over privébedrijven en een stad als Oostende waar de degens al gekruist zijn. Als men durft beweren dat de ene garnaal beter is dan de andere uit een andere plaats, dan staan de plaatselijke kranten daar vol van. Ik pleit uiteraard voor samenwerking, maar ik zou zeker niet van een fusie spreken. Samenwerking is nodig, maar autonomie, vooral van steden, is even nodig. Dat is mijn persoonlijk standpunt.

Hetzelfde geldt voor de visserijhavens. Nieuwpoort is bij uitstek een jachthaven, Oostende moet een passa-

giershaven worden en Zeebrugge is de grote haven. Geen enkel van die drie is ideaal om enkel de visserij te herbergen. Ook dat is onderwerp van gesprek geweest bij de samenvoeging van de visserijscholen. Dat is echter onmogelijk omdat ze allemaal hun eigen rol te spelen hebben. Dat geldt ook voor de vismijnen. De gouverneur pleit voor het ideale, maar verder moet worden gerekend op de wijsheid van de plaatselijke beheerders.

De voorzitter: Minister-president Peeters heeft het woord.

Minister-president Kris Peeters: In mijn antwoord wil ik starten met drie vaststellingen. Ten eerste is de totale aanvoer door Belgische vaartuigen, zowel in Belgische als in vreemde havens, van 2000 tot 2006 gedaald van 26.522 ton tot 20.264 ton. Dit betekent dus een daling met ongeveer 1000 ton per jaar. Door het invoeren van de verplichting om een economische band te realiseren met ons land, is de aanvoer in eigen havens nog vrij constant gebleven. Maar we kunnen er niet onderuit dat de vangstmogelijkheden of total allowed catches (TAC's) de komende jaren nog zullen dalen. Dit is onvermijdelijk wanneer we de 'maximum sustainable yield' (MSY) zoals vastgelegd in Johannesburg willen halen tegen 2015. De aanvoer van vis zal dus ongetwijfeld nog dalen, en de vaste kosten voor de commercialisatie zullen op een kleinere hoeveelheid vis afgeschreven moeten worden. Dat is een eenvoudig maar bikkelhard economisch principe.

Een tweede vaststelling is dat de sector het niet gemakkelijk heeft. Om tot structurele oplossingen te komen moet worden gewerkt aan alle elementen die de rentabiliteit van de sector kunnen verhogen. Aan kostenzijde wordt volop gewerkt om de energiekosten in de hand te houden en te reduceren. In de meeste gevallen blijken energiebesparende maatregelen samen te gaan met ingrepen die de sector ook op ecologisch vlak verduurzamen. Dat is ook heel belangrijk.

Aan inkomstzijde zijn er de dalende vangsten en de prijs van de vis. De verkoop gebeurt nu door totaal onafhankelijk van elkaar werkende vismijnen. Het bundelen van het aanbod zou positief kunnen zijn voor de prijsvorming. Er is dus nood aan samenwerking.

Mijn derde vaststelling is dat er nu drie vissershavens zijn. Het economische belang van het visserijgebeuren in die steden overstijgt het aanvoeren en veilen van vis. De visserij bepaalt mee de identiteit van de betrokken steden en omgeving, en is dus voor allemaal een toeristische troef.

Mijn conclusie is dat moet worden gestreefd naar het bundelen van het aanbod bij de verkoop. Simultaanverkoop zou in dat verband een erg belangrijke stap zijn. Ideaal zou zijn dat men komt tot één verkoopsapparaat.

De aanvoer- en losfaciliteiten kunnen, rekening houdend met het ruimere belang van het visserijgebeuren en voor zover qua exploitatie houdbaar, behouden blijven. Aanvullend daarbij kan worden gezocht hoe de typische visserijgebonden activiteiten in de havens ook vanuit toeristisch oogpunt versterkt kunnen worden. Ik verwijs naar de acties om Nieuwpoort te verbinden met dagverse vis, naar de visserijfeesten in Oostende, en naar het Seafront-project in Zeebrugge. Met andere woorden, het is mogelijk om enerzijds het aanbod te concentreren en anderzijds de eigenheid van de drie visserijhavens en -steden te bewaren.

Gezien de structuren van de diverse visveilingen kan de Vlaamse overheid de visveilingen niet dwingen tot samenwerking. Zij kan die enkel stimuleren. Daarom zijn er gesprekken gevoerd met de drie veilingen. De bedoeling was te komen tot concrete voorstellen tot samenwerking waarover zij het eens waren, die dan via de uitvoering van het Europees Visserijfonds (EVF) ondersteund zouden worden.

Die gesprekken hebben jammer genoeg niets concreets opgeleverd. Er zijn in het Nationaal Strategisch Plan dan ook geen concrete stimuli opgenomen, maar het blijft mogelijk om acties in die zin op te zetten. Wij zullen die mogelijkheden maar aanspreken in die mate dat er voorstellen komen waarbij stappen tot samenwerking worden gezet. De bal ligt dus in het kamp van de visveilingen zelf. Vanuit een algemeen herkende visie over de toekomst van de visveilingen lijkt het niet erg logisch dat de veilingen Vlaamse en Europese middelen zouden aanwenden voor investeringen die niet leiden tot samenwerking.

Vanwege het economische belang van de visserijsector voor de kustregio heeft de gouverneur van West-Vlaanderen in september de diverse actoren samengebracht. Naast de visveilingen waren ook de Rederscentrale en de visserijadministraties van het Vlaamse Gewest en de provincie uitgenodigd. Een van mijn kabinetsleden heeft het gesprek bijgewoond. De meeste actoren zijn het erover eens dat er een samenwerking moet komen. Er wordt nu gezocht of en hoe de hindernissen om tot een grondig gesprek over samenwerking te komen, kunnen worden weggenomen.

Ik sluit me aan bij het initiatief van de gouverneur. Het heeft geen zin zelf afzonderlijke gesprekken op te zetten. Niets is zo dodelijk voor onderhandelingen als het voeren van parallelle gesprekken. Ik wil me daar dan ook niet aan bezondigen. Ik wil deze gesprekken alle kansen geven en daar tussenkomen vanuit het Vlaamse niveau.

Fundamenteel is natuurlijk de vraag of er bij de visveilingen zelf wel voldoende wil aanwezig is om over samenwerking te praten. Men lijkt daartoe bereid maar eerst moeten alle hindernissen geïnventariseerd wor-

den. Als we uitgaan van het idee om het aanbod te concentreren en de eigenheid te bewaren, zullen we er onder leiding van de gouverneur wel uitgeraken. Ik zal daar niet in tussenkomen om de voorzichtige stappen niet te hypothekeren.

De voorzitter: De heer Sintobin heeft het woord.

De heer Stefaan Sintobin: Mijnheer de minister-president, ik dank u voor uw antwoord. Ik ben blij dat er gesprekken zijn opgestart waaruit enige wil tot samenwerking blijkt. U hebt 100 percent gelijk wanneer u stelt dat vanuit het Vlaamse niveau geen enkel initiatief mogelijk is zolang de wil niet bij de visveilingen zelf aanwezig is. Op termijn zullen de veilingen door de omstandigheden worden gedwongen om samen te werken. We hebben hetzelfde meegemaakt met de visserijscholen.

Mijnheer Loones, niet ik heb gezegd dat de stad Nieuwpoort een louter toeristische functie heeft, maar de heer Marcel Madou, directeur van de vismijn van Nieuwpoort.

De voorzitter: De heer Loones heeft het woord.

De heer Jan Loones: Mijnheer de minister-president, ik prijs de wijze waarop u dit dossier behandelt. Er is een samenwerking mogelijk, ook wanneer de diverse locaties behouden blijven. In het beste geval zal zo iets uit de bus komen.

De voorzitter: Het incident is gesloten.
